

SEMINAR NR. 4, REZOLVĂRI
Matematici Speciale, AIA

FUNCTII COMPLEXE

1. Mulțimea numerelor complexe

1.1. Definiții. Exemple. Structura algebrică a mulțimii \mathbb{C}

Noțiunile de număr complex, număr complex sub formă algebrică, număr complex sub formă trigonometrică, precum și operații, proprietăți- A se vedea Curs.

Exercițiul 1. Să se determine conjugatele următoarelor numere complexe:

- a) $z = 1 + \frac{1}{e}j$; $\bar{z} = 1 - \frac{1}{e}j$. b) $z = \sqrt{3} - 2j$; $\bar{z} = \sqrt{3} + 2j$.
c) $z = \frac{7}{3}j - 5 = -5 + \frac{7}{3}j$; $\bar{z} = -5 - \frac{7}{3}j$. d) $z = 5 = 5 + 0j$; $\bar{z} = 5 - 0j = 5$.
e) $z = 4j = 0 + 4j$; $\bar{z} = 0 - 4j$. f) $z = 0 = 0 + 0j$; $\bar{z} = 0 - 0j = 0$.

Exercițiul 2. Să se calculeze:

- a) $(2 + 3j) + (2 - j)(3 + 2j) = 2 + 3j + 6 + 4j - 3j - 2j^2 = 10 + 4j$;
b) $(\sqrt{2} + 3j)(3 - \sqrt{2}j) = 3\sqrt{2} - 2j + 9j - 3\sqrt{2}j^2 = 6\sqrt{2} + 7j$;
c) $\frac{1+2j}{1-2j} = \frac{4(1+2j)}{(1-2j)(1+2j)} = \frac{4+8j}{1-4j^2} = \frac{4+8j}{5} = \frac{4}{5} + \frac{8}{5}j$;
d) $\frac{1+j\sqrt{3}}{1-j\sqrt{3}} = \frac{(1+j\sqrt{3})^2}{(1-j\sqrt{3})(1+j\sqrt{3})} = \frac{1+3j^2+2j\sqrt{3}}{1-3j^2} = \frac{-2+2j\sqrt{3}}{4} = \frac{-1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}j$;

Exercițiul 3. Să se calculeze:

a) $E_1 = j^6 + j^{16} + j^{26} + j^{36} + j^{46}$

Rezolvare: modul 1. $E_1 = (j^2)^3 + (j^2)^8 + (j^2)^{13} + (j^2)^{18} + (j^2)^{23} =$
 $= (-1)^3 + (-1)^8 + (-1)^{13} + (-1)^{18} + (-1)^{23} = -1 + 1 - 1 + 1 - 1 = -1.$

modul 2. $E_1 = j^{4 \cdot 1 + 2} + j^{4 \cdot 4 + 0} + j^{4 \cdot 6 + 2} + j^{4 \cdot 9 + 0} + j^{4 \cdot 11 + 2} =$
 $= (j^4)^1 \cdot j^2 + (j^4)^4 + (j^4)^6 \cdot j^2 + (j^4)^9 + (j^4)^{11} \cdot j^2 = -1 + 1 - 1 + 1 - 1 = -1.$

b) $E_2 = j^1 + j^2 + \dots + j^n, n \in \mathbb{N}, n \geq 4.$

Rezolvare: $E_2 = j^1 + j^2 + \dots + j^n = j \cdot \frac{j^n - 1}{j - 1}.$

cazul 1. $n = 4k, k \in \mathbb{N}^* \Rightarrow j^n = (j^4)^k = 1 \Rightarrow E_2 = j \cdot \frac{1 - 1}{j - 1} = 0.$

cazul 2. $n = 4k + 1, k \in \mathbb{N}^* \Rightarrow j^n = (j^4)^k \cdot j = j \Rightarrow E_2 = j \cdot \frac{j - 1}{j - 1} = j.$

cazul 3. $n = 4k + 2, k \in \mathbb{N}^* \Rightarrow j^n = (j^4)^k \cdot j^2 = -1 \Rightarrow E_2 = j \cdot \frac{-1 - 1}{j - 1} = j \cdot \frac{1 + j}{1 - j} = -1 + j.$

cazul 4. $n = 4k + 3, k \in \mathbb{N}^* \Rightarrow j^n = (j^4)^k \cdot j^3 = -j \Rightarrow E_2 = j \cdot \frac{-j - 1}{j - 1} = j \cdot \frac{1 + j}{1 - j} = -1.$

c) $E_3 = j^1 \cdot j^2 \cdot \dots \cdot j^{100}.$

Rezolvare: $E_3 = j^{\frac{100 \cdot 101}{2}} = j^{5050} = j^{1262 \cdot 4 + 2} = -1.$

d) $E_4 = j^n + j^{n+1} + j^{n+2} + j^{n+3}, n \in \mathbb{N}.$

Rezolvare: $E_4 = j^n(1 + j + j^2 + j^3) = 0.$

Exercițiul 4. Să se determine $x, y \in \mathbb{R}$ din ecuațiile:

a) (*) $(5x + 3jy) + (2y - jx) = 3 - j$;

Rezolvare: (*) $\Leftrightarrow (5x + 2y) + j(3y - x) = 3 - j \Leftrightarrow \begin{cases} 5x + 2y = 3 \\ -x + 3y = -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{11}{17} \\ y = \frac{2}{17} \end{cases}$.

b) (*) $(-3y + \frac{1}{2}jx) - (-8x + 5jy) = -2 + 12j$;

Rezolvare: (*) $\Leftrightarrow (-3y + 8x) + j(\frac{1}{2}x - 5y) = -2 + 12j \Leftrightarrow \begin{cases} 8x - 3y = -2 \\ \frac{1}{2}x - 5y = 12 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{-92}{77} \\ y = \frac{-194}{77} \end{cases}$.

c) (*) $\frac{x-2}{1-j} + \frac{y-3}{1+j} = 1 - 3j$;

Rezolvare: (*) $\Leftrightarrow \frac{^{1+j}x-2}{1-j} + \frac{^{1-j}y-3}{1+j} = 1-3j \Leftrightarrow \frac{x-2+j(x-2)}{2} + \frac{y-3-j(y-3)}{2} = 1-3j \Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow (x-2+y-3) + j(x-2-y+3) = 2-6j \Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow \begin{cases} x+y-5=2 \\ x-y+1=-6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x+y=7 \\ x-y=-7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \\ y=7 \end{cases}$.

d) (*) $(jx - y)^2 = 6 - 8j + (x + jy)^2$;

Rezolvare: (*) $\Leftrightarrow -x^2 + y^2 - 2jxy = 6 - 8j + x^2 - y^2 + 2jxy \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} -x^2 + y^2 = 6 + x^2 - y^2 \\ -2xy = -8 + 2xy \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 - y^2 = -3 \\ xy = 2 \end{cases}$$

$$y = \frac{2}{x} \Rightarrow x^2 - \frac{4}{x^2} = -3 \Rightarrow x^4 + 3x^2 - 4 = 0.$$

$$x^2 = 1 \stackrel{x, y \in \mathbb{R}}{\Rightarrow} \begin{cases} x = 1 \\ y = 2 \end{cases} \text{ sau } \begin{cases} x = -1 \\ y = -2 \end{cases}$$

$$x^2 = -4 \text{ nu are soluții } x, y \in \mathbb{R}.$$

e) (*) $\frac{j}{x} + \frac{j}{y} + \frac{1}{a} = \frac{1}{x} - \frac{1}{y} + \frac{bj}{y}, a, b \in \mathbb{R}, a \neq 0, b \neq 2$;

Rezolvare: (*) $\Leftrightarrow \begin{cases} \frac{1}{a} = \frac{1}{x} - \frac{1}{y} \\ \frac{1}{1} + \frac{1}{y} = \frac{1}{y} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \frac{1}{x} - \frac{1}{y} = \frac{1}{a} \\ \frac{1}{x} + \frac{1}{y} - \frac{1}{y} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow \begin{cases} \frac{1}{x} = \frac{1}{y} + \frac{1}{a} \\ \frac{x}{2} - \frac{y}{b} = \frac{1}{a} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{ya}{y+a} \\ y = a(2-b) \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{a(2-b)}{1-b} \\ y = a(2-b) \end{cases}$.

Exercițiul 5. Fie $m \in \mathbb{R}$. Să se simplifice în \mathbb{C} fracțiile

a) $\frac{15x^2 - 8mx + m^2}{12x^2 - mx - m^2} = \frac{15(x - \frac{m}{3})(x - \frac{m}{5})}{12(x - \frac{m}{3})(x + \frac{m}{4})} = \frac{5(x - \frac{m}{5})}{4(x + \frac{m}{4})} = \frac{5x - m}{4x + m}$.

b) $\frac{x^2 + 3jx - 2}{x^2 + jx + 2} = \frac{1(x + 2j)(x + j)}{1(x + 2j)(x - j)} = \frac{x + j}{x - j}$.

Exercițiul 6. Să se scrie sub formă trigonometrică numerele

a) $z = 1 + j$; b) $z = -2 + 2j$; c) $z = -\sqrt{3} - j$; d) $z = 1 - j\sqrt{3}$

e) $z = 2$; f) $z = -\frac{3}{2}$; g) $z = 2j$; h) $z = -2j$

Rezolvare. A se vedea Curs

i) $z = \cos a - j \sin a, a \in \mathbb{R}$.

Rezolvare. $z = 1(\cos(-a) + j \sin(-a))$, cu $r = 1$ și $t = -a \in \mathbb{R}$.

Sau $r = |z| = \sqrt{(\cos a)^2 + (-\sin a)^2} = 1$

$$\arg z = t^* = \begin{cases} \arctg\left(\frac{-\sin a}{\cos a}\right) + \tilde{k}\pi, \text{ unde } \begin{cases} \tilde{k} = 0 \text{ dac\u0103 } \cos a > 0 \text{ \u015fi } -\sin a > 0 \\ \tilde{k} = 1 \text{ dac\u0103 } \cos a < 0 \text{ \u015fi } (-\sin a > 0 \text{ sau } -\sin a < 0) \\ \tilde{k} = 2 \text{ dac\u0103 } \cos a > 0 \text{ \u015fi } -\sin a < 0 \end{cases} \\ 0, \text{ dac\u0103 } -\sin a = 0, \cos a > 0 \\ \pi, \text{ dac\u0103 } -\sin a = 0, \cos a < 0 \\ \frac{\pi}{2}, \text{ dac\u0103 } \cos a = 0, -\sin a > 0 \\ \frac{3\pi}{2}, \text{ dac\u0103 } \cos a = 0, -\sin a < 0 \end{cases}$$

j) $z = \sin a + j(1 + \cos a)$, $a \in \mathbb{R}$.

Rezolvare. $z = 2 \sin \frac{a}{2} \cos \frac{a}{2} + j \cdot 2 \cos^2 \frac{a}{2} = 2 \cos \frac{a}{2} (\sin \frac{a}{2} + j \cos \frac{a}{2}) = 2 \cos \frac{a}{2} (\cos \frac{\pi-a}{2} + j \sin \frac{\pi-a}{2})$

$$= \begin{cases} 2 \cos \frac{a}{2} (\cos \frac{\pi-a}{2} + j \sin \frac{\pi-a}{2}), \text{ dac\u0103 } 2 \cos \frac{a}{2} > 0 \\ -2 \cos \frac{a}{2} (\cos \frac{3\pi-a}{2} + j \sin \frac{3\pi-a}{2}), \text{ dac\u0103 } -2 \cos \frac{a}{2} > 0 \end{cases},$$

$$\text{cu } r = \begin{cases} 2 \cos \frac{a}{2}, \text{ dac\u0103 } 2 \cos \frac{a}{2} > 0 \\ -2 \cos \frac{a}{2}, \text{ dac\u0103 } -2 \cos \frac{a}{2} > 0 \end{cases} \text{ \u015fi } t^* = \begin{cases} \frac{\pi-a}{2}, \text{ dac\u0103 } 2 \cos \frac{a}{2} > 0 \\ \frac{3\pi-a}{2}, \text{ dac\u0103 } -2 \cos \frac{a}{2} > 0 \end{cases}$$

$$\text{Sau } r = |z| = \sqrt{(\sin a)^2 + (1 + \cos a)^2} = \sqrt{2 + 2 \cos a} = \sqrt{4 \cos^2 \frac{a}{2}} = 2 \left| \cos \frac{a}{2} \right|.$$

$$\arg z = t^* = \begin{cases} \arctg\left(\frac{1 + \cos a}{\sin a}\right) + \tilde{k}\pi, \text{ unde } \begin{cases} \tilde{k} = 0 \text{ dac\u0103 } \sin a > 0 \text{ \u015fi } 1 + \cos a > 0 \\ \tilde{k} = 1 \text{ dac\u0103 } \sin a < 0 \text{ \u015fi } (1 + \cos a > 0 \text{ sau } 1 + \cos a < 0) \\ \tilde{k} = 2 \text{ dac\u0103 } \sin a > 0 \text{ \u015fi } 1 + \cos a < 0 \end{cases} \\ 0, \text{ dac\u0103 } 1 + \cos a = 0, \sin a > 0 \\ \pi, \text{ dac\u0103 } 1 + \cos a = 0, \sin a < 0 \\ \frac{\pi}{2}, \text{ dac\u0103 } \sin a = 0, 1 + \cos a > 0 \\ \frac{3\pi}{2}, \text{ dac\u0103 } \sin a = 0, 1 + \cos a < 0 \end{cases}$$

Exerci\u021biul 7. S\u0103 se calculeze

a) $E_1 = (-1 + j\sqrt{3})^{10}$; b) $E_2 = \frac{(1 + j)^{2013}}{(1 - j)^{2000}}$.

Rezolvare. a) A se vedea Curs

b) modul 1. (algebraic-mai ales dac\u0103 se cere forma algebric\u0103 a E_2)

O variant\u0103 de calcul algebric este:

$$z_1 = 1 + j$$

$$z_1^2 = (1 + j)^2 = 2j$$

$$z_1^4 = (2j)^2 = -2^2$$

$$z_1^{2013} = z_1^{503 \cdot 4 + 1} = (z_1^4)^{503} \cdot z_1 = (-2^2)^{503} \cdot (1 + j) = -2^{1006} \cdot (1 + j) = -2^{1006} - 2^{1006}j.$$

$$z_2 = 1 - j$$

$$z_2^2 = (1 - j)^2 = -2j$$

$$z_2^4 = (-2j)^2 = -2^2$$

$$z_2^{2000} = z_2^{500 \cdot 4 + 0} = (z_2^4)^{500} = (-2^2)^{500} = 2^{1000}$$

$$E_2 = \frac{-2^{1006} \cdot (1 + j)}{2^{1000} \cdot 1} = -2^6 \cdot (1 + j) = -2^6 - 2^6j.$$

modul 2. (trigonometric-mai ales dac\u0103 se cere forma trigonometric\u0103 a E_2)

Analog cu exerci\u021biul 6, se reprezint\u0103 trigonometric

$$z_1 = 1 + j = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + j \sin \frac{\pi}{4} \right); z_2 = 1 - j = \sqrt{2} \left(\cos \frac{7\pi}{4} + j \sin \frac{7\pi}{4} \right) \Rightarrow$$

$$\begin{aligned}
 E_2 &= \frac{(z_1)^{2013}}{(z_2)^{2000}} = \frac{(\sqrt{2})^{2013} \left(\cos \frac{2013\pi}{4} + j \sin \frac{2013\pi}{4} \right)}{(\sqrt{2})^{2000} \left(\cos \frac{2000 \cdot 7\pi}{4} + j \sin \frac{2000 \cdot 7\pi}{4} \right)} = \\
 &= \frac{(\sqrt{2})^{2013} \left(\cos \left(503\pi + \frac{\pi}{4} \right) + j \sin \left(502\pi + \frac{5\pi}{4} \right) \right)}{(\sqrt{2})^{2000} (\cos(3500\pi) + j \sin(3500\pi))} = \\
 &= \frac{(\sqrt{2})^{2013} \left(\cos \frac{5\pi}{4} + j \sin \frac{5\pi}{4} \right)}{(\sqrt{2})^{2000} (\cos(0\pi) + j \sin(0\pi))} = (\sqrt{2})^{13} \left(\cos \left(\frac{5\pi}{4} - 0\pi \right) + j \sin \left(\frac{5\pi}{4} - 0\pi \right) \right) = \\
 &= (\sqrt{2})^{13} \left(\cos \frac{5\pi}{4} + j \sin \frac{5\pi}{4} \right).
 \end{aligned}$$

Exercițiul 8. Fie $\forall n \in \mathbb{N}^*$. Să se calculeze $\operatorname{Re}(s(z))$ pentru

$$s(z) = 1 + z + \dots + z^n, \text{ unde } z = \frac{1+j}{1-j}.$$

Rezolvare. $s(z) = 1 + z + \dots + z^n = 1 \cdot \frac{z^{n+1} - 1}{z - 1}, z \neq 1.$

$$z = \frac{1+j}{1-j} = \frac{1+2j+j^2}{1-j^2} = j = 1 \left(\cos \frac{\pi}{2} + j \sin \frac{\pi}{2} \right).$$

$$\begin{aligned}
 s\left(\frac{1+j}{1-j}\right) &= 1 \cdot \frac{\left(\frac{1+j}{1-j}\right)^{n+1} - 1}{z - 1} = \frac{1^{n+1} \left(\cos \frac{\pi}{2} + j \sin \frac{\pi}{2} \right)^{n+1} - 1}{1 \left(\cos \frac{\pi}{2} + j \sin \frac{\pi}{2} \right) - 1} = \\
 &= \frac{\cos \frac{(n+1)\pi}{2} + j \sin \frac{(n+1)\pi}{2} - 1}{\cos \frac{\pi}{2} + j \sin \frac{\pi}{2} - 1} = \frac{2 \sin^2 \frac{(n+1)\pi}{2 \cdot 2} - 2j \sin \frac{(n+1)\pi}{2 \cdot 2} \cos \frac{(n+1)\pi}{2 \cdot 2}}{2 \sin^2 \frac{\pi}{2 \cdot 2} - 2j \sin \frac{\pi}{2 \cdot 2} \cos \frac{\pi}{2 \cdot 2}} = \\
 &= \frac{j) 2 \sin \frac{(n+1)\pi}{4} \left(\sin \frac{(n+1)\pi}{4} - j \cos \frac{(n+1)\pi}{4} \right)}{2 \sin \frac{\pi}{4} \left(\sin \frac{\pi}{4} - j \cos \frac{\pi}{4} \right)} = \frac{\sin \frac{(n+1)\pi}{4} \left(\cos \frac{(n+1)\pi}{4} + j \sin \frac{(n+1)\pi}{4} \right)}{\sin \frac{\pi}{4} \left(\cos \frac{\pi}{4} + j \sin \frac{\pi}{4} \right)} = \\
 &= \frac{\sin \frac{(n+1)\pi}{4}}{\sin \frac{\pi}{4}} \left(\cos \left(\frac{(n+1)\pi}{4} - \frac{\pi}{4} \right) + j \sin \left(\frac{(n+1)\pi}{4} - \frac{\pi}{4} \right) \right) = \frac{\sin \frac{(n+1)\pi}{4}}{\sin \frac{\pi}{4}} \left(\cos \frac{n\pi}{4} + j \sin \frac{n\pi}{4} \right).
 \end{aligned}$$

În consecință, $\operatorname{Re}\left(s\left(\frac{1+j}{1-j}\right)\right) = \frac{\sin \frac{(n+1)\pi}{4}}{\sin \frac{\pi}{4}} \cdot \cos \frac{n\pi}{4}.$

Exercițiul 9. Folosind numere sub formă trigonometrică și formula lui Moivre, să se arate că, $\forall n \in \mathbb{N}^*$ și $\forall x \in \mathbb{R}, x \neq 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$, are loc

$$\cos x + \cos 2x + \dots + \cos nx = \frac{\sin \frac{nx}{2}}{\sin \frac{x}{2}} \cos \left(\frac{(n+1)x}{2} \right); \sin x + \sin 2x + \dots + \sin nx = \frac{\sin \frac{nx}{2}}{\sin \frac{x}{2}} \sin \left(\frac{(n+1)x}{2} \right).$$

Rezolvare. Fie $n \in \mathbb{N}^*$. Se notează

$$A_n = \cos x + \cos 2x + \dots + \cos nx = \sum_{k=1}^n \cos kx; B_n = \sin x + \sin 2x + \dots + \sin nx = \sum_{k=1}^n \sin kx.$$

$$\begin{aligned}
 A_n + j B_n &= \sum_{k=1}^n \cos kx + j \sum_{k=1}^n \sin kx = \sum_{k=1}^n (\cos kx + j \sin kx) = \\
 &= \sum_{k=1}^n (\cos x + j \sin x)^k = (\cos x + j \sin x) \frac{(\cos x + j \sin x)^n - 1}{(\cos x + j \sin x) - 1} =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= (\cos x + j \sin x) \frac{(\cos nx + j \sin nx) - 1}{(\cos x + j \sin x) - 1} = (\cos x + j \sin x) \frac{j)2 \sin^2 \frac{nx}{2} + 2j \sin \frac{nx}{2} \cos \frac{nx}{2}}{2 \sin^2 \frac{x}{2} + 2j \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2}} \\
 &= (\cos x + j \sin x) \frac{\sin \frac{nx}{2} (\cos \frac{nx}{2} + j \sin \frac{nx}{2})}{\sin \frac{x}{2} (\cos \frac{x}{2} + j \sin \frac{x}{2})} = \frac{\sin \frac{nx}{2}}{\sin \frac{x}{2}} \left(\cos \left(x + \frac{nx}{2} - \frac{x}{2} \right) + j \sin \left(x + \frac{nx}{2} - \frac{x}{2} \right) \right).
 \end{aligned}$$

Deci $A_n = \frac{\sin \frac{nx}{2}}{\sin \frac{x}{2}} \cos \left(\frac{(n+1)x}{2} \right)$ și $B_n = \frac{\sin \frac{nx}{2}}{\sin \frac{x}{2}} \sin \left(\frac{(n+1)x}{2} \right)$.

Definiția 3. Fie $z \in \mathbb{C}^*$ și $n \in \mathbb{N}^*$. Se numește *rădăcină de ordinul n a z* orice număr complex Z care verifică ecuația

$$Z^n = z.$$

Propoziția 6. Fie $z = r(\cos t^* + j \sin t^*) \in \mathbb{C}^*$, cu $r = |z|$, $t^* = \arg z \in [0, 2\pi[$ (dacă se lucrează cu tăietura Ox_+ ; altfel $[0 + \alpha, 2\pi + \alpha[$, $\alpha \in \mathbb{R}$). Numărul complex nenul z are exact n rădăcini complexe de ordin n , și anume

$$(\sqrt[n]{z})_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[n]{r} \left(\cos \frac{t^* + 2k\pi}{n} + j \sin \frac{t^* + 2k\pi}{n} \right); k \in \{0, 1, \dots, n-1\} \right\}.$$

Exercițiul 10. Să se rezolve în \mathbb{C} ecuațiile

a) $(2 + j)Z^3 - 3 + j = 0$;

Rezolvare.(*) $\Leftrightarrow Z^3 = \frac{2-j)3 - j}{2 + j} \Leftrightarrow Z^3 = \frac{6 - 1 - 5j}{5} \Leftrightarrow Z^3 = 1 - j$.

Se scrie sub formă trigonometrică $1 - j = \sqrt{2} \left(\cos \frac{7\pi}{4} + j \sin \frac{7\pi}{4} \right)$. Atunci

$$Z^3 = \sqrt{2} \left(\cos \frac{7\pi}{4} + j \sin \frac{7\pi}{4} \right) \Rightarrow$$

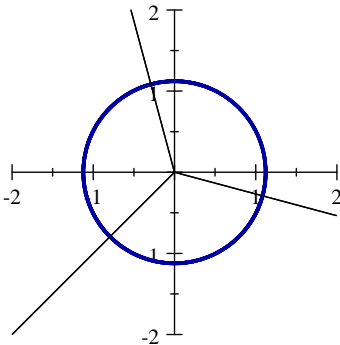
$$Z \in (\sqrt[3]{1-j})_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[3]{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{\frac{7\pi}{4} + 2k\pi}{3} + j \sin \frac{\frac{7\pi}{4} + 2k\pi}{3} \right); k \in \{0, 1, 2\} \right\}$$

$$Z_0 = \sqrt[3]{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{\frac{7\pi}{4} + 0}{3} + j \sin \frac{\frac{7\pi}{4} + 0}{3} \right) = \sqrt[3]{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{7\pi}{12} + j \sin \frac{7\pi}{12} \right).$$

$$Z_1 = \sqrt[3]{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{\frac{7\pi}{4} + 2\pi}{3} + j \sin \frac{\frac{7\pi}{4} + 2\pi}{3} \right) = \sqrt[3]{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{5\pi}{4} + j \sin \frac{5\pi}{4} \right).$$

$$Z_2 = \sqrt[3]{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{\frac{7\pi}{4} + 4\pi}{3} + j \sin \frac{\frac{7\pi}{4} + 4\pi}{3} \right) = \sqrt[3]{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{23\pi}{12} + j \sin \frac{23\pi}{12} \right).$$

Dacă se reprezintă soluțiile ecuației, Z_0, Z_1, Z_2 , în planul complex, ele sunt vârfurile unui triunghi echilateral înscris într-un cerc cu centrul în origine și de rază $\sqrt[3]{\sqrt{2}}$.

b) $(\sqrt{3} - j)Z^4 - 4j = 0$;

$$\text{Rezolvare. (*)} \Leftrightarrow Z^4 = \frac{\sqrt{3}+j}{\sqrt{3}-j}4j \Leftrightarrow Z^4 = \frac{4j(\sqrt{3}+j)}{3+1} \Leftrightarrow Z^4 = -1+j\sqrt{3}.$$

Se scrie sub formă trigonometrică $-1+j\sqrt{3} = 2\left(\cos\frac{2\pi}{3} + j\sin\frac{2\pi}{3}\right)$. Atunci

$$Z^4 = 2\left(\cos\frac{2\pi}{3} + j\sin\frac{2\pi}{3}\right) \Rightarrow$$

$$Z \in \left(\sqrt[4]{-1+j\sqrt{3}}\right)_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{\frac{2\pi}{3} + 2k\pi}{4} + j\sin\frac{\frac{2\pi}{3} + 2k\pi}{4} \right); k \in \{0, 1, 2, 3\} \right\}$$

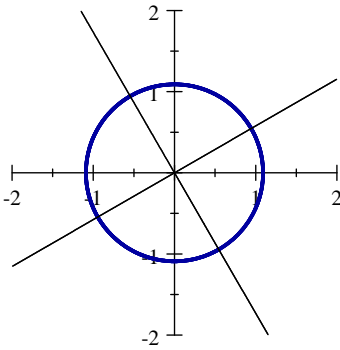
$$Z_0 = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{\frac{2\pi}{3} + 0}{4} + j\sin\frac{\frac{2\pi}{3} + 0}{4} \right) = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{\pi}{6} + j\sin\frac{\pi}{6} \right).$$

$$Z_1 = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{\frac{2\pi}{3} + 2\pi}{4} + j\sin\frac{\frac{2\pi}{3} + 2\pi}{4} \right) = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{2\pi}{3} + j\sin\frac{2\pi}{3} \right).$$

$$Z_2 = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{\frac{2\pi}{3} + 4\pi}{4} + j\sin\frac{\frac{2\pi}{3} + 4\pi}{4} \right) = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{7\pi}{6} + j\sin\frac{7\pi}{6} \right).$$

$$Z_3 = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{\frac{2\pi}{3} + 6\pi}{4} + j\sin\frac{\frac{2\pi}{3} + 6\pi}{4} \right) = \sqrt[4]{2} \left(\cos\frac{5\pi}{3} + j\sin\frac{5\pi}{3} \right).$$

Dacă se reprezintă soluțiile ecuației, Z_0, Z_1, Z_2, Z_3 , în planul complex, ele sunt vârfurile unui pătrat înscris într-un cerc cu centrul în origine și de rază $\sqrt[4]{2}$.

c) $5(1-3j)Z^5 + 4(2-j) = 0;$

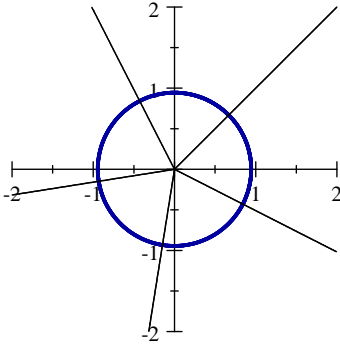
$$\text{Rezolvare. (*)} \Leftrightarrow Z^5 = \frac{1+3j}{5(1-3j)}(-4(2-j)) \Leftrightarrow Z^5 = \frac{4j(\sqrt{3}+j)}{3+1} \Leftrightarrow Z^5 = -\frac{2}{5} - \frac{2}{5}j.$$

Se scrie sub formă trigonometrică $-\frac{2}{5} - \frac{2}{5}j = \frac{2\sqrt{2}}{5}\left(\cos\frac{5\pi}{4} + j\sin\frac{5\pi}{4}\right)$. Atunci

$$Z^5 = \frac{2\sqrt{2}}{5}\left(\cos\frac{5\pi}{4} + j\sin\frac{5\pi}{4}\right) \Rightarrow$$

$$Z \in \left(\sqrt[5]{-\frac{2}{5} - \frac{2}{5}j}\right)_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[5]{\frac{2\sqrt{2}}{5}} \left(\cos\frac{\frac{5\pi}{4} + 2k\pi}{5} + j\sin\frac{\frac{5\pi}{4} + 2k\pi}{5} \right); k \in \{0, 1, 2, 3, 4\} \right\}$$

Dacă se reprezintă soluțiile în planul complex, ele sunt vârfurile unui pentagon regulat înscris într-un cerc cu centrul în origine și de rază $\sqrt[5]{\frac{2\sqrt{2}}{5}}$.

d) $Z^6 - 9Z^3 + 8 = 0$;

Rezolvare. $w^2 - 9w + 8 = 0$; $\Delta = 81 - 4 \cdot 1 \cdot 8 = 49 \Rightarrow w_1 = 1$ și $w_2 = 8$.

(*₁) $Z^3 = 1 + 0j$. Se scrie sub formă trigonometrică $1 + 0j = 1(\cos 0 + j \sin 0)$.

Atunci $Z^3 = 1(\cos 0 + j \sin 0) \Rightarrow$

$$Z \in (\sqrt[3]{1+0j})_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[3]{1} \left(\cos \frac{0+2k\pi}{3} + j \sin \frac{0+2k\pi}{3} \right); k \in \{0, 1, 2\} \right\}$$

$$Z_0 = \sqrt[3]{1} \left(\cos \frac{0+0}{3} + j \sin \frac{0+0}{3} \right) = \cos 0 + j \sin 0.$$

$$Z_1 = \sqrt[3]{1} \left(\cos \frac{0+2\pi}{3} + j \sin \frac{0+2\pi}{3} \right) = \cos \frac{2\pi}{3} + j \sin \frac{2\pi}{3}.$$

$$Z_2 = \sqrt[3]{1} \left(\cos \frac{0+4\pi}{3} + j \sin \frac{0+4\pi}{3} \right) = \cos \frac{4\pi}{3} + j \sin \frac{4\pi}{3}.$$

(*₂) $Z^3 = 8 + 0j$. Se scrie sub formă trigonometrică $8 + 0j = 8(\cos 0 + j \sin 0)$.

Atunci $Z^3 = 8(\cos 0 + j \sin 0) \Rightarrow$

$$Z \in (\sqrt[3]{8+0j})_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[3]{8} \left(\cos \frac{0+2k\pi}{3} + j \sin \frac{0+2k\pi}{3} \right); k \in \{0, 1, 2\} \right\}$$

$$Z_0 = \sqrt[3]{8} \left(\cos \frac{0+0}{3} + j \sin \frac{0+0}{3} \right) = 2(\cos 0 + j \sin 0).$$

$$Z_1 = \sqrt[3]{8} \left(\cos \frac{0+2\pi}{3} + j \sin \frac{0+2\pi}{3} \right) = 2 \left(\cos \frac{2\pi}{3} + j \sin \frac{2\pi}{3} \right).$$

$$Z_2 = \sqrt[3]{8} \left(\cos \frac{0+4\pi}{3} + j \sin \frac{0+4\pi}{3} \right) = 2 \left(\cos \frac{4\pi}{3} + j \sin \frac{4\pi}{3} \right).$$

Dacă se reprezintă soluțiile în planul complex, ele sunt vârfurile a două triunghiuri echilaterale, unul înscris într-un cerc cu centrul în origine și de rază 1, celălalt într-un cerc cu centrul în origine și de rază 2.

e) $Z^8 + (1-j)Z^4 - j = 0$;

Rezolvare. $w^2 + (1-j)w - j = 0$; $\Delta = (1-j)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-j) = 1 + 2j + j^2 = (1+j)^2$

$$w_1 = \frac{-(1-j) - (1+j)}{2 \cdot 1} = -1 \text{ și } w_2 = \frac{-(1-j) + (1+j)}{2 \cdot 1} = j.$$

(*₁) $Z^4 = -1$. Se scrie sub formă trigonometrică $-1 + 0 \cdot j = 1(\cos \pi + j \sin \pi)$.

Atunci $Z^4 = 1(\cos \pi + j \sin \pi) \Rightarrow$

$$Z \in (\sqrt[4]{-1+0 \cdot j})_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\pi+2k\pi}{4} + j \sin \frac{\pi+2k\pi}{4} \right); k \in \{0, 1, 2, 3\} \right\}$$

$$Z_0 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\pi+0}{4} + j \sin \frac{\pi+0}{4} \right) = \cos \frac{\pi}{4} + j \sin \frac{\pi}{4}.$$

$$Z_1 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\pi + 2\pi}{4} + j \sin \frac{\pi + 2\pi}{4} \right) = \cos \frac{3\pi}{4} + j \sin \frac{3\pi}{4}.$$

$$Z_2 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\pi + 4\pi}{4} + j \sin \frac{\pi + 4\pi}{4} \right) = \cos \frac{5\pi}{4} + j \sin \frac{5\pi}{4}.$$

$$Z_3 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\pi + 6\pi}{4} + j \sin \frac{\pi + 6\pi}{4} \right) = \cos \frac{7\pi}{4} + j \sin \frac{7\pi}{4}.$$

(*₂) $Z^4 = j$. Se scrie sub formă trigonometrică $0 + 1 \cdot j = 1 \left(\cos \frac{\pi}{2} + j \sin \frac{\pi}{2} \right)$.

Atunci $Z^4 = 1 \left(\cos \frac{\pi}{2} + j \sin \frac{\pi}{2} \right) \Rightarrow$

$$Z \in (\sqrt[4]{-1 + 0 \cdot j})_{\mathbb{C}} = \left\{ Z_k = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\frac{\pi}{2} + 2k\pi}{4} + j \sin \frac{\frac{\pi}{2} + 2k\pi}{4} \right); k \in \{0, 1, 2, 3\} \right\}$$

$$Z_0 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\frac{\pi}{2} + 0}{4} + j \sin \frac{\frac{\pi}{2} + 0}{4} \right) = \cos \frac{\pi}{8} + j \sin \frac{\pi}{8}.$$

$$Z_1 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\frac{\pi}{2} + 2\pi}{4} + j \sin \frac{\frac{\pi}{2} + 2\pi}{4} \right) = \cos \frac{5\pi}{8} + j \sin \frac{5\pi}{8}.$$

$$Z_2 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\frac{\pi}{2} + 4\pi}{4} + j \sin \frac{\frac{\pi}{2} + 4\pi}{4} \right) = \cos \frac{9\pi}{8} + j \sin \frac{9\pi}{8}.$$

$$Z_3 = \sqrt[4]{1} \left(\cos \frac{\frac{\pi}{2} + 6\pi}{4} + j \sin \frac{\frac{\pi}{2} + 6\pi}{4} \right) = \cos \frac{13\pi}{8} + j \sin \frac{13\pi}{8}.$$

Dacă se reprezintă soluțiile în planul complex, ele sunt vârfurile a două pătrate, ambele încrisc într-un cerc cu centrul în origine și de rază $\sqrt[4]{1}$.

1.2[○]. Structura topologică a mulțimii \mathbb{C} -NU

1.3[○]. Mulțimea numerelor complexe extinsă $\overline{\mathbb{C}}$ -NU

1.4[○]. Șiruri de numere complexe-...; 1.5[○]. Serii de numere complexe...

2. Funcții complexe de o variabilă reală $f : A \subseteq \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}$ - A se vedea Curs